Kas yra patyčios?

Agresyvus elgesys, kuriam būdinga:
- tyčiniai veiksmai;
- pasikartojantis elgesys;
- psichologinės ar fizinės jėgos persvara.

Mitas: *Vaikai yra vaikai! Juk jie tik juokais užkabinėja vieni kitus.*

Realybė: *Kartais patyčios yra painiojamos su humoru, pajuokavimu, tačiau tai yra skirtingi dalykai. Patyčias nuo humoro skiria tai, kad tas, iš kurio tyčiojamasi, jaučiasi blogai ir juokinga gali būti tik tiems, kurie tyčiojasi ar stebi patyčias.*

Priekabių rūšys:

- Žodinės patyčios (prasivardžiavimas, erzinimas, grasinimas ir kt.);
- Fizinės (mušimas, spardymas, stumdymas ir kt.);
- Gestų;
- Elektroninės patyčios.

<u>Kaip atpažinti, kad vaikas patiria patyčias?</u>

Patiriamų patyčių požymiai:
- grįžta iš darželio (mokyklos) su sugadintais daiktais, praradęs kokį nors daiktą ar pinigus;
- nenori eiti į darželį (mokyklą) be jokios aiškios priežasties;
- iš namų į darželį (mokyklą) ėmė vaikščioti kitu keliu;
- turi nepaaiškinamų mėlynių, įdrėskimų ar panašių žymių;
- grįžę iš darželio (mokyklos) būna irzlūs, nuliūdę ar neįprastai emocingi;
- būdingi fiziniai negalavimai;
- destrukcinis elgesys.

Ką daryti, kai sužinote, kad vaikas patiria patyčias?

- Išklausyti, leisti išsipasakoti;
- Ramiai reaguoti į vaiko pasakojimą;
- Pagirti už tai, kad pasipasakojo;
- Sudaryti su vaiku saugumo planą;
- Pasikalbėti su mokytojais, klasės auklėtoja, administracija

Mitas: *Skųstis, kad iš tavęs tyčiojasi yra kvaila ir vaikiška.*
Realybė: *Ši nuostata neleidžia vaikams pasakyti apie patiriamas patyčias, o suaugusiems – sužinoti, kas vyksta tarp vaikų. Galima būtų pradėti diegti naują nuostatą: kreiptis pagalbos, papasakoti, kad tave skriaudžia yra labai gerai – tokiu elgesiu vaikas rūpinasi savimi, savo saugumu.*

<u>Kaip suprasti, kad vaikas tyčiojasi iš kitų?</u>

- Sužinote apie tai, jog įsivelia į žodinius ar fizinius konfliktus;
- Turi draugų, kurie tyčiojasi iš kitų;
- Darosi vis agresyvesnis;
- Kaltina kitus dėl savo problemų;
- Nežinia iš kur atsiranda papildomi pinigai ar nauji daiktai;
- Konkuruoja ir nerimauja dėl savo reputacijos ar populiarumo.

Ką tada daryti?
- Likti ramiam;
- Pasikalbėti su vaiku jo nekaltinant;
- Įvardinti pasekmes;
- Skirti nuobaudas;
- Pasikalbėti su mokytojais, klasės auklėtoja;
- Jei reikia, kreiptis pagalbos į kitus specialistus.

<u>Jūs irgi galite prisidėti prie patyčių stabdymo net jei Jūsų vaikas tiesiogiai patyčių situacijose nedalyvauja!</u>

- Bendradarbiaudami su auklėtoju, kitu gimnazijos personalu.
- Dalyvaudami klasės tėvų susirinkimuose, gimnazijos iniciatyvose, renginiuose.

Ką tėvai gali daryti?

- Pirmiausiai, tėvai gali kalbėti su savo vaikais apie tai, kad patyčios nėra tinkamas elgesys. Su vaikais galite aptarti, kas yra patyčios, kaip jos pasireiškia bei kokios gali būti patyčių pasekmės. Vaikai turi suprasti, kad tyčiojimasis nėra juokingas elgesys, jis gali labai žeisti patyčias patiriantį vaiką ir turi būti stabdomas. Dažnai skriaudėjui yra reikalingas grupės palaikymas, nes taip smagiau ir įdomiau tyčiotis. Jeigu vaikai, stebintys patyčias, niekaip nereaguoja į jas arba įdėmiai žiūri, kas vyksta, ploja, juokiasi, komentuoja procesą, taip jie tik skatina skriaudėją tęsti tyčiojimąsi. Taigi svarbu kalbėti su vaikais apie tai, kaip patyčių stebėtojai savo elgesiu gali stabdyti patyčias.

- Be tėvų dalyvavimo ir pagalbos patyčių sustabdyti neįmanoma. Tėvų pagalba reikalinga ir darželiui (mokyklai). Tėvai gali prisidėti prie patyčių prevencijos, bendradarbiaudami su grupės (klasės) auklėtoja bei kitu darželio (mokyklos) personalu.

NEBŪNA GRAŽIŲ PATYČIŲ – PATYČIOS TAI NE HUMORAS

Nemokami pagalbos telefonai:

- **Jaunimo linija – 8 800 28888;**
- **Vaikų linija – 8 800 11111;**
- **Kauno psichologinė pagalba – 8 800 76260**
- **Lietuvos vaikų teisių gynimo organizacija "Gelbėkit vaikus" – 8 800 29111**

Daugiau informacijos gali surasti:

- **www.vaikulinija.lt**
- **www.jaunimo-centras.lt**
- **stopbullyingnow.hrsa.gov**
- **www.antibullying.net**
- **www.bullyonline.org**
- **www.bullybeware.com**

Lankstinuką parengė mokytoja :
Eglė Karpavičienė

Kauno lopšelis -darželis „Liepaitė"

„Patyčios: mitai, ženklai, pagalba"

(informacija tėveliams)

Kaunas 2021